

TÜRKÇE ÖĞRENİCİLERİNİN KÜLTÜREL TUTUMLARI İLE TÜRKÇE ÖĞRENME BAŞARISI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ*

Yasin ATAR** / Feryal ÇUBUKÇU***

Geliş/Received: 30.06.2025 | Kabul/Accepted: 05.12.2025 | Yayınlanma/Published: 30.06.2026

Özet: Dil ve kültür, birbirini tamamlayan ve ayrılmaz iki temel unsurdur. Yabancı dil öğrenimi, yalnızca iletişimsel yetilerin geliştirilmesiyle sınırlı kalmayan; aynı zamanda hedef toplumun kültürünün de içselleştirildiği çok boyutlu bir süreçtir. Bu bağlamda araştırma, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin Türk kültürüne yönelik bilişsel, duygusal ve davranışsal tutumları ile Türkçe öğrenme başarıları arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamaktadır. Ayrıca katılımcıların kültürel tutumlarının çeşitli kişisel ve demografik değişkenler bağlamında nasıl farklılaştığının ortaya konması hedeflenmiştir. Nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeliyle desenlenen bu çalışma, 2024-2025 akademik yılında Türkiye'nin batısındaki bir şehirde yer alan iki farklı üniversitenin dil öğretim merkezlerinde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin katılımıyla yürütülmüştür. Veri toplama aracı olarak "Türk Kültürüne Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizi sonucunda, katılımcıların Türk kültürüne yönelik tutumlarının genel anlamda orta-üstü seviyede olduğu tespit edilmiştir. Alt boyutlar incelendiğinde ise duygusal tutum puanlarının, bilişsel ve davranışsal tutumlara kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür. Araştırmada, öğrencilerin kültürel tutumları ile Türkçe başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Buna karşın cinsiyet, Türkiye'de ikamet etmeye devam etme isteği, önceki Türkçe öğrenme deneyimleri, güncel medya tüketimi, Türk arkadaş edinme ve Türklerle bir arada yaşama durumları gibi değişkenlerin kültürel tutumlar üzerinde anlamlı düzeyde etkili olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bulgular, yabancılara Türkçe öğretiminde kültürel entegrasyonun önemini vurgulamaktadır. Gelecekte yapılacak araştırmalarda, hedef kültüre yönelik tutumları destekleyecek uygulamalar test edilebilir. Ayrıca, materyallerdeki kültürel içeriklerin katkısı ve tutumları etkileyen faktörlerin çeşitli çalışmalarla incelenmesi alan yazına önemli katkılar sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Demografik değişkenler, dil başarı seviyesi, kültürlerarası iletişim, kültürel tutumlar, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi.

AN ANALYSIS OF THE CORRELATION BETWEEN THE CULTURAL ATTITUDES AND ACHIEVEMENT LEVELS OF LEARNERS OF TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE

Abstract: Language and culture are complementary and inseparable constructs. Foreign language learning is a multidimensional process that transcends the mere development of communicative competencies, as it also involves the internalization of the target society's culture. In this context, this study aims to examine the relationship between the cognitive, emotional, and behavioral attitudes of individuals learning Turkish as a foreign language toward Turkish culture and their Turkish language learning achievement. Furthermore, it seeks to reveal how these cultural attitudes differ across various personal and demographic variables. Designed using the descriptive survey model—a quantitative research method—this study was conducted during the 2024-2025 academic year with the participation of international students enrolled in the language education centers of two

* Bu çalışma, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde hazırlanan "Türkçe Öğrencilerinin Kültürel Tutumları ile Türkçe Öğrenme Başarısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezinden hareketle üretilmiştir.

** Doktora Öğrencisi; Yaşar Üniversitesi; yasinatarr@gmail.com 0009-0005-5539-1736

*** Prof. Dr.; Dokuz Eylül Üniversitesi; feryal.cubukcu@deu.edu.tr 0000-0003-3313-6011

different universities in a city in western Turkey. The 'Attitude Scale toward Turkish Culture' was utilized as the data collection instrument. Statistical analysis of the data revealed that the participants' attitudes toward Turkish culture were generally at an upper-intermediate level. When sub-dimensions were examined, emotional attitude scores were found to be higher compared to cognitive and behavioral attitudes. The study did not find a statistically significant relationship between the students' cultural attitudes and their Turkish language achievement. However, it was determined that variables such as gender, the desire to continue residing in Turkey, previous Turkish language learning experiences, current media consumption, making Turkish friends, and living with Turkish people had a significant impact on cultural attitudes. These findings emphasize the importance of cultural integration in teaching Turkish to foreigners. Future research could test practices that strengthen attitudes toward the target culture. Furthermore, investigating the contribution of cultural content in educational materials and analyzing the factors influencing these attitudes through various studies would provide significant contributions to the literature.

Keywords: Cross-cultural communication, cultural attitudes, demographic variables, language achievement level, teaching Turkish as a foreign language.

Giriş

Türk Dil Kurumu sözlüğünde kültür kavramı “Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmede kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü; hars, ekin” şeklinde tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu, t.y.). Fakat kültür kavramı için tarih boyunca çeşitli tanımlar tercih edilmiştir. Gökalp (1976) kültürü bir milletin dinî, ahlaki, hukuki, akli, estetik, lisani, iktisadi ve fenni hayatlarının ahenkli bir bütünü olduğunu kabul etmiştir. Dil ve kültür arasında yakın bir ilişki olduğu ifade edilmektedir (Rösch, 2017). Humboldt’a göre bir ulusun dilinden o ulusun kültürüne ve dünya görüşüne ulaşılabilir. K. Vossler’e göre ise dil, kültürün aynasıdır (Aksan, 1995’ten akt. Yazoğlu, 2005, s. 138). Ayrıca Edward Sapir ve öğrencisi Benjamin Lee Whorf, dil bilimsel görecelilik kuramı üzerine çalışmalar yapmış ve bu çalışmalar sonucunda kültür ile dil arasındaki ilişki bakımından birini anlamadan diğersinin anlaşılmasının mümkün olmadığı sonucuna varmıştır (Wardhaugh, 2002). Byram (1988), dilin bağlam içerisindeki durumunun dilin kullandığı bağlamdan bağımsız olarak işlemeyeceğini ve kültürel bağlamın insanlar, koşullar, zaman ve yer gibi unsurları göz önünde bulundurarak kullanılan dil örüntüsünün şekillenmesinde önemli bir rol oynadığını ileri sürmektedir. Dil, tüm bu görüşler doğrultusunda kültürün ana taşıyıcılarından biri olarak görülmekte ve kültürün nesilden nesle aktarılmasını ve varlığını sürdürebilmesini sağlamaktadır (Moralı ve Göçer, 2019). Tüm bu bilgiler ışığında bir dili öğrenme sürecinin o dilin konuşulduğu toplumun gelenek, adet ve uzlaşımlarının da öğrenilmesini içerdiği görülmektedir (Kurt, 2004). Örneğin Avrupa’da dil öğretimi, Orta Çağ’ın başlarında öğrencilere Roma İmparatorluğu’nun tarihini ve coğrafyasını tanıtmak için evrensel kültür öğretimi hâlini almıştır. 19. yüzyıldan bu yana birçok dil bilimci, kültürel faktörlerin dil edinimi üzerindeki etkisini ve dil ile kültür arasındaki yakın ilişkiyi tespit etmiştir (Luo vd., 2016). Bennett’e göre (1993) bir dili kültürü olmadan öğrenmek, kişiyi o dili akıcı bir şekilde konuşabilen ancak o dilin sosyal ve felsefi içeriğini anlamayan bir aptal hâline getirmektedir. McKay (2003), kültürün dil öğretimi üzerinde dil bilimsel ve pedagojik açıdan önemli bir etkisi olduğunu belirtmektedir. Kültürün dil bilimsel açıdan dilin semantik, söylem ve pragmatik düzeylerini etkilediğini vurgulamaktadır. Tutumlara göz atıldığında bu kavramın bilimsel olarak 19. yüzyılda incelenmeye başlandığı ve İngilizcedeki attitude

kelimesi ile Latincedeki “aptus” kelimesinden türetildiği görülmektedir. Latince kelime “hazır olmak”, “harekete hazır olmak” anlamlarını içermektedir (Çöllü vd., 2014; Gül, 2023; Hogg ve Vaughan, 2018). Geçen zaman içinde anlam değişikliğine uğrayan kelime, eylemlerimize yol açan eğilimleri ifade eder hâle gelmiştir. Bu eğilimler, diğer olaylar veya nesnelere karşı duygu, düşünce ya da davranış oluşturmaya neden olmaktadır (Gül, 2023). Allport (1967) tutumu yaşantı ve deneyimler sonucu oluşan, ilgili olduğu bütün obje ve durumlara karşı bireyin davranışları üzerinde yönlendirici ya da dinamik bir etkileme gücüne sahip duygusal ve zihinsel hazırlık durumu şeklinde değerlendirmiştir. Tutumların dil öğrenme sürecindeki önemine baktığımızda örneğin tutumlar ve başarı arasındaki ilişki bağlamında Schibeci ve Riley (1986) başarının tutumları etkilemesinden ziyade tutumların başarıyı etkilediğine dair yapılan önermeyi destekleyen bulgular sunmuşlardır. Bununla birlikte İnal ve arkadaşları (2005) dil öğrenme başarıları ile yabancı dile yönelik tutumlar arasında İngilizce öğretimi bağlamında anlamlı bir ilişki saptamışlardır. Ayrıca Gardner ve Lambert (1972; 1985) dil öğrenme başarısının öğrencilerin tutumlarıyla yakın bir ilişkisi olduğunu ifade etmişlerdir. Ancak bu çalışmalarda incelenen değişkenler daha çok dile yönelik tutumlarla ilgilidir. Alan yazınına kültürel tutumlar bakımından göz atıldığında Hassan’ın (1994) çalışmasında Arap asıllı İngilizce öğrencilerinin kültürel tutumları ile İngilizce başarıları arasında önemli bir ilişki tespit edildiği görülmektedir. Diğer yandan Aydın ve Avaroğlu (2023), ikinci dil olarak Türkçe öğrenen katılımcılar arasında Asya kıtasından gelenlerin daha yüksek kültürel tutumlara sahip olduğunu ve dört dil konuşan katılımcıların kültürel tutumlarının sırasıyla beş, üç, iki ve bir dil konuşan katılımcılardan daha yüksek seviyelerde olduğunu belirlemiştir. Dolayısıyla tutumların çeşitli demografik faktörlerle ilişkileri de görülmektedir. Yukarıdaki bilgiler ışığında mevcut çalışma Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi kapsamında öğrencilerin kültürel tutumlarını genel olarak incelemenin aksine bilişsel, duygusal ve davranışsal boyutlarda analiz ederek daha önce ele alınmamış bir araştırma boşluğunu dolduracaktır. Örneğin Yaşar ve Batur (2021), Slovakya’daki öğrencilerin Türk kültürüne yönelik görüşlerini, Sarıkaya ve arkadaşları (2023) Türkiye’de Türkçe öğrenen öğrencilerin Türk kültürüne yönelik algılarını incelemiştir. Maden (2021) ise ilgili öğrencilerin kültürel zeka düzeylerini farklı demografik etmenler ile birlikte araştırmıştır. Ek olarak Tunçay (2022), yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin kültürel farkındalık seviyelerini belirli demografik etkenler dâhilinde analiz etmiştir. Fakat bu çalışmalar kültürel tutumlara odaklanmamıştır. Aydın ve Avaroğlu (2023) ise ikinci dil olarak Türkçe öğrenen katılımcıların kültürel tutumlarını çeşitli demografik faktörler bağlamında incelemiştir. Ama bu çalışmada tutumların bilişsel, duygusal ve davranışsal boyutları ele alınmamıştır. Ek olarak Yan (2022), İngilizce öğrenen Çinli öğrencilerin kültüre ve kültür öğrenmeye yönelik tutumlarını incelemiştir. Bu çalışma ise farklı bir dil öğretimi çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Diğer taraftan Kahraman (2016), araştırmasında Türkiye’deki İngilizce öğrencileri ve öğretmenlerinin kültür ve kültür öğretimine yönelik tutumlarının yüksek seviyede olduğunu gözlemlemiştir. Hernandez ve arkadaşları (2021) tarafından yapılan bir başka çalışmada ise Perulu İngilizce öğretmenleri ve öğrencilerinin kültürel bilgiye sahip olmaya karşı yüksek seviyede olumlu tutumlar sergiledikleri belirlenmiştir. Bu sonuçlar kültür öğretiminin dil öğretimi içerisindeki önemine işaret etmektedir. Dolayısıyla mevcut çalışmada kültürel tutumların yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kapsamında üç boyutta incelenmesi ve

öğrencilerin tutumlarının her üç boyutta dil öğrenme başarı seviyesi, cinsiyetleri, yaş seviyeleri, medeni hâlleri, yetiştikleri ülkeler, yabancı dil eğitimi tecrübeleri ve yaşamına Türkiye’de devam etme eğilimleri, farklı ülkeler ya da Türkler veya Türkiye ile temasları, Türkçe medya ürünü takip etme tercihleri gibi demografik değişkenlerle ilişkilerinin araştırılması alan yazınındaki ilgili boşluğun doldurulması sağlanmıştır. Alan yazınında ilgili demografik faktörlerin de Türk kültürüne yönelik tutumlar ile ilişkisi bakımından üç boyutlu bir analize tabi tutulmadığı görülmektedir. Böylece dil öğretiminde geliştirilmesi önemli bir yer tutan kültürel tutumları etkileyen ve onların etkilediği faktörlerin tespit edilmesini sağlanarak gelecek araştırmalara ve eğitim uygulamalarına ışık tutulması hedeflenmektedir.

Yukarıda belirtilen bilgiler doğrultusunda bu araştırmada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin kültürel tutumları ve bunların çeşitli demografik verilerle ilişkisi aşağıdaki sorular kapsamında incelenmiştir:

1. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin kültürel tutum seviyeleri nelerdir?
2. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin kültürel tutumları ve Türkçe öğrenme başarı seviyeleri arasında bir ilişki var mıdır?
3. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin kültürel tutumları ile cinsiyetleri, yaş seviyeleri, medeni hâlleri, yetiştikleri ülkeler, yabancı dil eğitimi tecrübeleri ve yaşamına Türkiye’de devam etme eğilimleri, farklı ülkeler ya da Türkler veya Türkiye ile temasları, Türkçe medya ürünü takip etme tercihleri gibi demografik değişkenler arasında bir ilişki söz konusu mudur?

1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin Türk kültürüne yönelik bilişsel, duygusal ve davranışsal tutumlarını belirlemek ve bu tutumların çeşitli demografik değişkenlerle ilişkisini incelemektir. Bu doğrultuda katılımcıların kültürel tutum düzeyleri analiz edilmiş; yaş, cinsiyet, medeni durum, Türkçe öğrenme başarısı, yabancı dil öğrenme deneyimi, Türklerle etkileşim düzeyi ve Türkçe medya ürünlerini takip etme gibi faktörlerin bu tutumlar üzerindeki etkileri araştırılmıştır. Böylece yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında kültürel tutumların daha kapsamlı biçimde anlaşılmasına olanak sağlanması hedeflenmiştir. Dolayısıyla bu çalışmanın sonuçlarının, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürel içeriklerin daha etkili biçimde düzenlenmesine de katkı sağlaması beklenmektedir. Bu doğrultuda, katılımcıların kültürel tutumlarını etkileyen faktörlerin eğitim süreçlerine entegre edilmesi, öğretim sürecinde daha hedefe yönelik ve verimli yöntemlerin geliştirilmesine imkan tanıyabilir.

2. Yöntem

Çalışmada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin Türk kültürüne yönelik tutumlarının bilişsel, duygusal ve davranışsal boyutta incelenmesi ve çeşitli demografik değişkenlerle ilişkilerinin tespit edilmesi hedeflenmiştir. Dolayısıyla çalışma ilgili tutumların ve ilişkilerin mevcut durumunun analiz edilmesi bakımından betimsel bir araştırmadır. Creswell (2012), betimsel yöntemle yapılan araştırmaların araştırma nesnesi hakkında ayrıntılı bir açıklama ve tanım sunarak bu bilgilerin sistematik bir şekilde elde edilmesini sağladığını vurgulamıştır.

Bu bağlamda betimsel tarama modeli uygulanmıştır. Karasar (2012), tarama modellerini geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu mevcut hâlinde betimlemeyi amaçlayan yaklaşımlar olarak değerlendirmektedir. Betimsel tarama ile kültürel tutumların üç boyuttaki durumu tespit edilirken bu tutumlar ile çeşitli demografik veriler arasındaki ilişkilerin incelenmesinde ilişkisel tarama modeline başvurulmuştur. Karasar'a göre (2012) bu model iki ve daha çok sayıdaki değişken arasındaki değişimin varlığı ve/veya oranını saptamayı hedeflemektedir.

Araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için gerekli etik kurul izni Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulunun 06.08.2024 tarihli toplantısındaki 7 sayılı kararı kapsamında alınmıştır. Diğer yandan anketin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerle yüz yüze uygulanabilmesi için iki farklı kurumdan uygulama izni alınmış ve katılımcılara gönüllü katılımcı onam formu doldurtulmuştur.

2.1. Çalışma Grubu

Bu çalışmanın katılımcıları, 2024-2025 akademik yılının güz döneminde Türkiye'nin batısında yer alan bir üniversitenin Dil Eğitimi Araştırma ve Uygulama Merkezi ve başka bir üniversitenin aynı ilde bulunan halka açık eğitim merkezinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerdir. Çalışma grubu seçimi kolayda örnekleme yöntemine göre gerçekleştirilmiştir. Rahi'ye (2017) göre kolayda örnekleme yöntemi ile verilerin kolaylıkla ulaşılabilen bir araştırma popülasyonundan toplanması sağlanmaktadır. Aşağıdaki tablolarda katılımcıların yaş, cinsiyet ve etnik kökenlerine göre dağılımları sunulmaktadır.

Tablo 1

Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş Grubu	Frekans (n)	Yüzde (%)
20 ve altı	27	%36,0
21-29	32	%42,7
30-39	4	%5,3
40-49	8	%10,7
50 ve üstü	4	%5,3
Toplam	75	%100,0

En büyük grup %42,7 ile 21-29 yaş arasındaki katılımcılardan oluşurken bunu %36,0 ile 20 yaş ve altı katılımcılar izlemekte ve üçüncü sırada %10,7 ile 40-49 yaş grubu yer almaktadır. 30-39 yaş ve 50 yaş üstü grupları ise %5,3 ile dördüncü sırayı paylaşmaktadır.

Tablo 2

Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frekans (n)	Yüzde (%)
Kadın	42	%56,0
Erkek	33	%44,0
Toplam	75	%100,0

Cinsiyet dağılımına bakıldığında katılımcıların %56,0'ı kadın, %44,0'u ise erkektir. Bu da kadın katılımcıların biraz daha fazla olduğunu göstermektedir.

Tablo 3*Katılımcıların Etnik Kökenlerine Göre Dağılımı*

Etnik Köken	Frekans (n)	Yüzde (%)
Avrupa	12	%16,0
Asya	38	%50,7
Afrika	19	%25,3
Amerika	6	%8,0
Toplam	75	%100,0

Bu dağılıma göre en büyük grup %50,7 ile Asya kökenli katılımcılardan oluşmaktadır. Afrika kökenli katılımcılar %25,3 ile ikinci sırada yer alırken Avrupa kökenli katılımcılar %16,0 ile üçüncü sırada bulunmakta ve Amerika kökenli katılımcılar ise %8,0 ile en küçük grup olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.2. Veri Toplama Araçları

Çalışmanın hedeflerinden biri olan katılımcıların Türk kültürüne yönelik tutumlarının tespit edilmesi amacıyla Yılmaz ve arkadaşları (2023) tarafından geliştirilen *Türk Kültürüne Yönelik Tutum Ölçeği* başlığı altında *Türk Kültürüne Yönelik Bilişsel Tutum Ölçeği*, *Türk Kültürüne Yönelik Duygusal Tutum Ölçeği* ve *Türk Kültürüne Yönelik Davranışsal Tutum Ölçeği* sahiplerinden gerekli izinler alınarak uygulanmıştır. *Türk Kültürüne Yönelik Bilişsel Tutum Ölçeği*, *Türk Kültürüne Yönelik Duygusal Tutum Ölçeği* ve *Türk Kültürüne Yönelik Davranışsal Tutum Ölçeği*'nin Cronbach Alfa değerlerinin sırasıyla 0,82, 0,78 ve 0,84 olması, her üç ölçeğin de yüksek iç tutarlılığa ve güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir (Yılmaz vd., 2023). Bu ölçeklerdeki maddeler ile tutumların ölçülebilmesi adına “1-Hiç Katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3-Orta Derecede Katılıyorum, 4-Katılıyorum, 5-Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde Likert 5’li Ölçeği kullanılmıştır. Çalışmada tutumların tespit edilmesinin yanında tutumların çeşitli demografik veriler ile ilişkilerinin saptanması için katılımcıların yaş seviyeleri, cinsiyetleri, dil başarı seviyeleri, yetiştikleri ülke, medeni hâlleri, yaşamına Türkiye’de devam etme isteği, yabancı dil eğitimi tecrübeleri, yurt dışı tecrübeleri, Türklerle etkileşim deneyimleri gibi durumları tespit etmeyi hedefleyen sorular hazırlanmıştır. Ölçeklerin ve demografik soruların katılımcılara uygulanabilmesi için anket yöntemi tercih edilmiştir. Büyüköztürk ve arkadaşları (2016) anket araştırmalarını, bir grubun belirli özelliklerini belirlemek için yapılan çalışmalar olarak tanımlamaktadır. Creswell’e göre (2018) anket tasarım yöntemi, belirli bir grubun eğilimleri, tutumları ve görüşleri veya değişkenleri arasındaki ilişkileri hakkında nicel açıklamalar sağlamaktadır.

2.3. Verilerin Analizi

Tutumlar ve demografik verilerin analizi SPSS programı yardımıyla yapılmıştır. Katılımcıların yaş düzeyleri, Türkçe başarı düzeyleri, yetiştikleri ülkeler, yaşamlarını Türkiye’de sürdürme isteği ile Türk kültürüne yönelik tutumları arasındaki ilişki ANOVA testi ile incelenmiştir. Diğer yandan katılımcıların cinsiyetleri, medeni hâlleri, yurt dışı tecrübeleri, yabancı dil öğrenme deneyimleri, Türklerle etkileşim tecrübeleri ve Türkçe medya ürünlerini Türkiye’ye gelmeden önce ve güncel takip etme eğilimleri ile kültürel tutumları arasındaki ilişkiler bağımsız örneklem t testi kullanılarak analiz edilmiştir.

3. Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde araştırma problemlerine dayanarak gerçekleştirilen analizlerden elde edilen bulgular tablolar hâlinde yer almaktadır.

Tablo 4

Türk Kültürüne Yönelik Bilişsel, Duygusal ve Davranışsal Tutumlara İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Ölçek Maddeleri	Geçerli Sayı (N)	Ortalama	Standart Sapma
A1 - Türk kültürünü daha ayrıntılı tanımak isterim.	75	4,06	0,81
A4 - Türk kültürüne ait öğeleri ilginç bulurum.	75	3,86	0,97
A5 - Türklerde devlet geleneği vardır.	75	3,68	0,87
A8 - Türk dili zengin bir dildir.	75	3,66	1,09
A3 - Türkçeyi çevremdeki insanlara da öğretmek isterim.	75	3,44	1,11
A6 - Türk kültürüne uyum sağlamakta zorluk çekmem.	75	3,29	0,95
A2 - Türk kültürü bana çok şey kattı.	75	3,26	1,04
A7 - Türk kültürü farklı kültürlerin kaynaşma noktasıdır.	75	3,10	1,15
B6 - Türk kültürünü tanıdığım için mutluyum.	75	4,14	0,78
B5 - Tanıdığım Türkler samimi ve sıcak insanlardır.	75	3,92	0,78
B2 - Türkiye ile ilgili yakınlarımla konuşmaktan zevk alırım.	75	3,73	0,93
B1 - Türk kültürünü tanıdıkça daha çok seviyorum.	75	3,68	0,98
B8 - Türk müziği dinlemeyi seviyorum.	75	3,66	1,18
B4 - Türk insanını cana yakın buluyorum.	75	3,61	0,89
B3 - Türkçe, hayatım boyunca kullanacağım bir dildir.	75	3,30	1,19
B9 - Türk kültürü ile ilgili herhangi bir şeyle karşılaştığımda tanıyabilirim.	75	3,20	0,78
B7 - Geleneksel Türk kıyafetlerini beğeniyorum.	75	3,16	1,00
C10 - Türk kültürünü yansıtan dizi, film vb. ürünleri takip ederim.	75	3,70	1,01
C5 - Türk kültürünü diğer insanlara anlatırım.	75	3,61	0,92
C1 - Türk kültürünü her yönüyle öğrenmeye çalışırım.	75	3,54	0,91
C2 - Çevremdekilere Türk kültürünü anlatmaya gayret ederim.	75	3,53	0,96
C9 - Türk kültürünü öğrenmelerini başkalarına tavsiye ederim.	75	3,49	1,01
C4 - Türk kültürünü yansıtan yazıları keyifle okurum.	75	3,14	1,07
C6 - Türkçe hikâye, roman ve diğer eserleri severek okurum.	75	3,10	1,12
C3 - Türkiye ile ilgili haberleri dikkatle takip ederim.	75	3,06	1,05
C7 - Uluslararası turnuvalarda Türk takımlarını desteklerim.	75	2,80	1,18
C8 - Sosyal medya ortamlarındaki paylaşımlarımda Türkçeyi kullanırım.	75	2,62	1,18

Tablo 4'te görüldüğü üzere Türk kültürüne duygusal tutumlar (B1-B9) 3,58 ile en yüksek seviyede yer almıştır. Özellikle B6 maddesi (Türk kültürünü tanıdığım için mutluyum) 4,14 ile en yüksek ortalamaya sahipken B7 maddesi (Geleneksel Türk kıyafetlerini beğeniyorum) 3,16 ile en düşük ortalamaya sahiptir.

Bilişsel tutumlar (A1-A8) ise 3,53 ortalama ile duygusal tutumları takip etmektedir. Bu alanda A1 maddesi (Türk kültürünü daha ayrıntılı tanımak isterim) 4,06 ortalama ile en yüksek ikinci değeri alırken A7 maddesinde (Türk kültürü farklı kültürlerin kaynaşma noktasıdır) 3,10 ile en düşük ortalama görülmüştür.

Davranışsal tutumlarda (C1-C10) ise 3,30 ile diğer alanlardan daha düşük bir ortalama görülmüştür. Bu boyutta C10 maddesi (Türk kültürünü yansıtan dizi, film vb. ürünleri takip ederim) 3,70 ortalama ile en yüksek değere sahipken C8 maddesi (Sosyal medya ortamlarındaki paylaşımlarımda Türkçeyi kullanırım) 2,62 ortalama ile en düşük ortalamaya sahip olmuştur. Sonuçlar, katılımcıların Türk kültürüne yönelik bilişsel, duygusal ve davranışsal tutumlarının orta üstü bir seviyede olduğunu göstermektedir.

Tablo 5

Türk Kültürüne Yönelik Genel Tutumların Yaş Gruplarına Göre Analizi

Tutum Boyutu	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	P
Bilişsel	Grup içi: 28,74	2 (grup arası)	Grup arası: 0,33	0,80	0,52
	Grup arası: 1,32	71 (grup içi)	Grup içi: 0,41		
	Toplam: 30,06	74 (toplam)			
Duygusal	Grup içi: 25,02	2 (grup arası)	Grup arası: 0,61	1,69	0,16
	Grup arası: 2,42	71 (grup içi)	Grup içi: 0,36		
	Toplam: 27,44	74 (toplam)			
Davranışsal	Grup içi: 29,72	2 (grup arası)	Grup arası: 0,44	1,03	0,39
	Grup arası: 1,75	71 (grup içi)	Grup içi: 0,42		
	Toplam: 31,47	74 (toplam)			

Katılımcılar 20 ve altı, 21-29, 30-39, 40-49, 50 ve üstü yaş gruplarına ayrılmıştır ve p-değerlerinin 0,05'ten büyük olması ($p = 0,52; 0,16; 0,39$), yaşın bilişsel, duygusal ve davranışsal tutumlar üzerindeki etkisinin anlamlı olmadığını ifade etmektedir.

Tablo 6

Türk Kültürüne Yönelik Genel Tutumların Cinsiyete Göre Analizi

Tutum Boyutu	Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması	P
Bilişsel	Kadın	42	29,09	3,92	0,60	0,02
	Erkek	33	27,48	6,23	1,08	
Duygusal	Kadın	42	33,42	4,58	0,70	0,09
	Erkek	33	31,15	6,29	1,09	
Davranışsal	Kadın	42	33,47	5,13	0,79	0,01
	Erkek	33	31,57	7,90	1,37	

Cinsiyet bağlamında bilişsel ($p = 0,02$) ve davranışsal ($p = 0,01$) tutumlar ile anlamlı ilişkiler tespit edilirken duygusal tutumlar ($p = 0,09$) bakımından böyle bir ilişki görülmemiştir.

Tablo 7

Katılımcıların Türk Kültürüne Yönelik Tutumlarının Türkçe Başarıları Bakımından Analizi

Tutum Boyutu	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	P
Bilişsel	Grup içi: 29,71	2 (grup arası)	Grup arası: 0,17	0,42	0,65
	Grup arası: 0,35	72 (grup içi)	Grup içi: 0,41		
	Toplam: 30,06	74 (toplam)			

Duygusal	Grup içi: 26,23	2 (grup arası)	Grup arası: 0,60	1,65	0,19
	Grup arası: 1,20	72 (grup içi)	Grup içi: 0,36		
	Toplam: 27,44	74 (toplam)			
Davranışsal	Grup içi: 29,39	2 (grup arası)	Grup arası: 1,04	2,55	0,08
	Grup arası: 2,08	72 (grup içi)	Grup içi: 0,41		
	Toplam: 31,47	74 (toplam)			

Katılımcılar, Türkçe öğrenme başarı seviyelerine göre “orta”, “iyi” ve “çok iyi” gruplarına ayrılmıştır ve p-değerlerinin 0,05’ten büyük olması ($p = 0,65; 0,19; 0,08$), Türkçe öğrenme başarı seviyesi ile Türk kültürüne yönelik bilişsel, duygusal ve davranışsal tutumlar arasında anlamlı bir ilişki olmadığına işaret etmektedir.

Tablo 8

Katılımcıların Türk Kültürüne Yönelik Tutumlarının Ülkeleri Bakımından Analizi

Tutum Boyutu	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	P
Bilişsel	Grup içi: 29,40	2 (grup arası)	Grup arası: 0,22	0,53	0,66
	Grup arası: 0,66	71 (grup içi)	Grup içi: 0,41		
	Toplam: 30,06	74 (toplam)			
Duygusal	Grup içi: 27,26	2 (grup arası)	Grup arası: 0,06	0,15	0,93
	Grup arası: 0,17	71 (grup içi)	Grup içi: 0,38		
	Toplam: 27,44	74 (toplam)			
Davranışsal	Grup içi: 30,78	2 (grup arası)	Grup arası: 0,23	0,53	0,66
	Grup arası: 0,69	71 (grup içi)	Grup içi: 0,43		
	Toplam: 31,47	74 (toplam)			

Katılımcılar, yetiştikleri ülkelere göre Avrupa, Asya, Afrika ve Amerika kıtaları olarak gruplandırılmış ve p-değerlerinin 0,05’ten büyük olması ($p = 0,66; 0,93; 0,66$), yetiştikleri ülkelerin Türk kültürüne yönelik bilişsel, duygusal ve davranışsal tutumlar üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmadığını yansıtmaktadır.

Tablo 9

Katılımcıların Türk Kültürüne Yönelik Tutumlarının Ülkelerinin Türk Kültürüne Yakınlığı Bakımından Analizi

Tutum Boyutu	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	P
Bilişsel	Grup içi: 28,88	5 (grup arası)	Grup arası: 0,24	0,57	0,72
	Grup arası: 1,18	69 (grup içi)	Grup içi: 0,42		
	Toplam: 30,06	74 (toplam)			
Duygusal	Grup içi: 26,61	5 (grup arası)	Grup arası: 0,16	0,39	0,82
	Grup arası: 0,82	69 (grup içi)	Grup içi: 0,39		
	Toplam: 27,44	74 (toplam)			
Davranışsal	Grup içi: 30,50	5 (grup arası)	Grup arası: 0,19	0,44	0,81
	Grup arası: 0,97	69 (grup içi)	Grup içi: 0,44		
	Toplam: 31,47	74 (toplam)			

Katılımcılar, yetiştikleri ülkelere göre Avrupa kıtası, diğer Asya ülkeleri, diğer Afrika ülkeleri, Amerika kıtası, Türk soylu ülkeler ve İslam ülkeleri olarak gruplandırılmış ve p-değerlerinin 0,05’ten büyük olması ($p = 0,72; 0,82; 0,81$), bu faktörün bu gruplama modelinde de Türk kültürüne yönelik bilişsel, duygusal ve davranışsal tutumlar üzerinde etkisiz olduğunu ortaya koymuştur.

Tablo 10
Katılımcıların Türk Kültürüne Yönelik Genel Tutumlarının Medeni Hâllerine Göre Analizi

Tutum Boyutu	Medeni Hâl	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması	P
Bilişsel	Evli	15	3,53	0,66	0,08	0,56
	Bekâr	60	3,63	0,56	0,14	
Duygusal	Evli	15	3,57	0,63	0,08	0,33
	Bekâr	60	3,74	0,52	0,13	
Davranışsal	Evli	15	3,23	0,69	0,09	0,37
	Bekâr	60	3,40	0,47	0,12	

Katılımcılar medeni hâllerine göre “evli”, “bekâr” ve “dul” olarak gruplandırılmış, ancak “dul” medeni hâline sahip katılımcı bulunmadığı görülmüştür. P-değerlerinin 0,05’ten büyük olması ($p = 0,56; 0,33; 0,37$), medeni hâlin Türk kültürüne yönelik bilişsel, duygusal ve davranışsal tutumlar üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığını belirtmektedir.

Tablo 11
Katılımcıların Türk Kültürüne Yönelik Genel Tutumlarının Yaşamlarını Eğitimlerinden Sonra Türkiye’de Sürdürme İstekleri Bakımından Analizi

Tutum Boyutu	Kareler Toplamı	df	Kareler Ortalaması	F	P
Bilişsel	Grup içi: 3,36	2 (grup arası)	Grup arası: 1,68	4,52	0,01
	Grup arası: 26,70	72 (grup içi)	Grup içi: 0,37		
	Toplam: 30,06	74 (toplam)			
Duygusal	Grup içi: 3,70	2 (grup arası)	Grup arası: 1,85	5,61	0,01
	Grup arası: 23,74	72 (grup içi)	Grup içi: 0,33		
	Toplam: 27,44	74 (toplam)			
Davranışsal	Grup içi: 3,35	2 (grup arası)	Grup arası: 1,68	4,29	0,01
	Grup arası: 28,12	72 (grup içi)	Grup içi: 0,39		
	Toplam: 31,47	74 (toplam)			

Katılımcıların Türkiye’de yaşamaya devam etme eğilimleri “evet”, “hayır” ve “kararsızım” şeklinde gruplanmış ve p-değerlerinin 0,05’ten küçük olması ($p = 0,01; 0,01; 0,01$), Türkiye’de yaşamak isteğinin Türk kültürüne yönelik bilişsel, duygusal ve davranışsal tutumlar üzerinde anlamlı bir etkisi olduğunu göstermiştir.

Tablo 12
Katılımcıların Türk Kültürüne Yönelik Genel Tutumlarının Türkiye Haricinde Yurt Dışında Bulunma Deneyimlerine Göre Analizi

Tutum Boyutu	Türkiye Haricinde Yurt Dışı Deneyimi	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması	P
Bilişsel	Evet	52	3,50	0,68	0,09	0,37
	Hayır	23	3,65	0,52	0,11	
Duygusal	Evet	52	3,58	0,64	0,09	0,58
	Hayır	23	3,66	0,55	0,11	
Davranışsal	Evet	52	3,23	0,64	0,09	0,44
	Hayır	23	3,35	0,69	0,14	

P-değerlerinin 0,05’ten büyük olması ($p = 0,37; 0,58; 0,44$), Türkiye haricinde yurt dışı tecrübelerinin Türk kültürüne yönelik bilişsel, duygusal ve davranışsal tutumlar üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığını göstermektedir.

Tablo 13

Katılımcıların Türk Kültürüne Yönelik Genel Tutumlarının Önceden Türkçe Öğrenme Deneyimlerine Göre Analizi

Tutum Boyutu	Önceden Türkçe Öğrenme Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması	P
Bilişsel	Evet	25	3,77	0,54	0,11	0,02
	Hayır	50	3,44	0,66	0,09	
Duygusal	Evet	25	3,82	0,49	0,10	0,02
	Hayır	50	3,49	0,64	0,09	
Davranışsal	Evet	25	3,37	0,64	0,13	0,33
	Hayır	50	3,21	0,66	0,09	

Önceki Türkçe öğrenme deneyimleri çerçevesinde bilişsel ($p = 0,02$) ve duygusal ($p = 0,02$) tutumlar açısından anlamlı ilişkiler görülürken davranışsal tutumlar ($P = 0,33$) bağlamında bu tür bir ilişki belirlenmemiştir.

Tablo 14

Katılımcıların Türk Kültürüne Yönelik Genel Tutumlarının Türkçe Haricinde Yabancı Dil Öğrenme Deneyimlerine Göre Analizi

Tutum Boyutu	Türkçe Haricinde Yabancı Dil Öğrenme Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması	P
Bilişsel	Evet	70	3,56	0,63	0,08	0,72
	Hayır	5	3,45	0,75	0,33	
Duygusal	Evet	70	3,62	0,59	0,07	0,44
	Hayır	5	3,40	0,94	0,42	
Davranışsal	Evet	70	3,27	0,62	0,07	0,71
	Hayır	5	3,16	1,08	0,48	

P değerlerinin 0,05'ten büyük olması ($p = 0,72; 0,44; 0,71$), Türkçe haricinde yabancı dil öğrenme deneyimlerinin Türk kültürüne yönelik bilişsel, duygusal ve davranışsal tutumlar üzerinde anlamlı bir fark yaratmadığını göstermektedir.

Tablo 15

Katılımcıların Türk Kültürüne Yönelik Genel Tutumlarının Türkçe Medya Ürünlerini Takip Etme Eğilimlerine Göre Analizi

Tutum Boyutu	Türkçe Medya Ürünleri Takip Etme Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması	P
Bilişsel	Evet	58	3,69	0,54	0,07	0,01
	Hayır	17	3,06	0,73	0,18	
Duygusal	Evet	58	3,74	0,54	0,07	0,01
	Hayır	17	3,14	0,60	0,15	
Davranışsal	Evet	58	3,40	0,59	0,08	0,01
	Hayır	17	2,79	0,65	0,16	

P-değerlerinin 0,05'ten küçük olması bağlamında ($P = 0,01; 0,01; 0,01$) Türkçe medya ürünlerini takip eden katılımcıların bilişsel, duygusal ve davranışsal tutumlarının takip etmeyenlere göre anlamlı derecede yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 16

Katılımcıların Türk Kültürüne Yönelik Genel Tutumlarının Türkiye’de Türk Arkadaş Edinme Durumlarına Göre Analizi

Tutum Boyutu	Türk Arkadaş Edinme Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması	P
Bilişsel	Evet	34	3,70	0,59	0,10	0,05
	Hayır	41	3,42	0,65	0,10	
Duygusal	Evet	34	3,78	0,57	0,10	0,01
	Hayır	41	3,45	0,61	0,10	
Davranışsal	Evet	34	3,49	0,60	0,10	0,01
	Hayır	41	3,08	0,64	0,10	

P-değerlerinde 0,05 ve altında değerlerin görülmesi ($P = 0,05; 0,01; 0,01$), Türkiye’de Türk arkadaşı olanların bilişsel tutumlarının sınırlı anlamlı, duygusal ve davranışsal tutumlarının ise anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Tablo 17

Katılımcıların Türk Kültürüne Yönelik Genel Tutumlarının Türkiye’de Türklerle Yaşama Deneyimlerine Göre Analizi

Tutum Boyutu	Türklerle Birlikte Yaşama Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması	P
Bilişsel	Evet	36	3,61	0,65	0,11	0,44
	Hayır	39	3,49	0,63	0,10	
Duygusal	Evet	36	3,75	0,49	0,08	0,04
	Hayır	39	3,47	0,68	0,11	
Davranışsal	Evet	36	3,33	0,60	0,10	0,42
	Hayır	39	3,21	0,70	0,11	

Türkiye’de Türklerle birlikte yaşama faktörü bakımından bilişsel ($p = 0,44$) ve davranışsal ($p = 0,42$) tutumlar ile anlamlı bir ilişki saptanmazken duygusal tutumlar ile ($p = 0,04$) anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Tablo 18

Katılımcıların Türk Kültürüne Yönelik Genel Tutumlarının Türkçe Eğitimi Öncesi Türkiye’de Bulunma Durumlarına Göre Analizi

Tutum Boyutu	Önceden Türkiye’de Bulunma Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması	P
Bilişsel	Evet	34	3,60	0,57	0,10	0,50
	Hayır	41	3,50	0,69	0,11	
Duygusal	Evet	34	3,73	0,57	0,10	0,10
	Hayır	41	3,50	0,63	0,10	
Davranışsal	Evet	34	3,32	0,57	0,10	0,47
	Hayır	41	3,21	0,72	0,11	

Önceden Türkiye’de bulunma açısından p-değerlerinin 0,05’ten büyük olması ($p = 0,50; 0,10; 0,47$), gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığına işaret etmektedir.

Tablo 19

Katılımcıların Türk Kültürüne Yönelik Genel Tutumlarının Türkiye'ye Gelmeden Önce Türklerle Tanışma Durumlarına Göre Analizi

Tutum Boyutu	Önceden Türklerle Tanışma Deneyimi	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması	P
Bilişsel	Evet	29	3,63	0,59	0,11	0,36
	Hayır	46	3,49	0,66	0,10	
Duygusal	Evet	29	3,74	0,48	0,09	0,11
	Hayır	46	3,51	0,67	0,10	
Davranışsal	Evet	29	3,26	0,62	0,12	0,92
	Hayır	46	3,27	0,68	0,10	

P-değerlerinin 0,05'ten büyük olması ($p = 0,36; 0,11; 0,92$), Türkiye'ye gelmeden önceki Türklerle tanışma deneyimlerinin Türk kültürüne yönelik bilişsel, duygusal ve davranışsal tutumlar üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını ifade etmektedir.

Tablo 20

Katılımcıların Türk Kültürüne Yönelik Genel Tutumlarının Türkiye'ye Gelmeden Önce Türkçe Medya Tüketim Eğilimlerine Göre Analizi

Tutum Boyutu	Önceden Türkçe Medya Tüketim Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması	P
Bilişsel	Evet	52	3,58	0,61	0,09	0,49
	Hayır	23	3,47	0,70	0,15	
Duygusal	Evet	52	3,67	0,62	0,09	0,17
	Hayır	23	3,46	0,58	0,12	
Davranışsal	Evet	52	3,27	0,66	0,09	0,91
	Hayır	23	3,25	0,64	0,13	

P-değerlerinin 0,05'ten büyük olması ($p = 0,49; 0,17; 0,91$) önceki Türkçe medya ürünlerini takip etme eğilimlerinin Türk kültürüne yönelik bilişsel, duygusal ve davranışsal tutumlar üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını göstermektedir.

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma, yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türk kültürüne yönelik tutumlarının genel olarak orta üstü bir seviyede olduğunu ortaya koyarak alan yazınına yeni bir katkı sunmuştur. Öğretim süreci ve Türkiye'deki sosyal yaşamda kültürel öğrenme fırsatlarına sahip olmalarına rağmen katılımcıların tutum seviyelerinin orta düzeyde kalması, bu alanda daha derinlemesine araştırmalar yapılması gerektiğini göstermektedir. Bu bulgu, Türkçe öğretiminde kültürel tutumların tam olarak beklenen yönde şekillenmediğini ortaya çıkarmıştır. Ayrıca diğer yabancı dil alanlarında gözlemlenen yüksek tutum düzeyleriyle karşılaştırıldığında öğrencilerin bu alanda kültürel içeriklerle daha fazla bilinçlendirilmesi gerektiği görülmektedir. Bu nedenle araştırmacılar kültürel içeriklerin ve öğretim tekniklerinin öğrencilerin tutumları üzerindeki etkisini incelemelidir.

Araştırmada katılımcıların kültürel tutumları duygusal, bilişsel ve davranışsal olmak üzere üç ayrı boyutta ele alınmıştır. Sonuçlara göre öğrencilerin duygusal tutum düzeyleri diğer alanlara göre daha yüksek çıkarken bilişsel ve davranışsal tutumların daha fazla desteklenmesi

gerektiği ortaya çıkmıştır. Bu durum; öğrencilere bilgi edinme ve uygulama imkânı sağlayan gezi, örnek olay ve oyun gibi etkinliklerin, tutum gelişimine olan katkısının incelenmesi gerektiğini göstermektedir.

Çalışma, kültürel tutumlar ile dil öğrenme başarısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığını göstermiştir. Kültürel tutumların dilsel başarıyı etkilememesi, dil öğretiminde kültürel unsurların etkisini sorgulayan yeni bir bakış açısı sunmaktadır. Bu durum, sınavların dil bilgisi, kelime bilgisi gibi noktalara odaklanmasıyla daha detaylı araştırılmalıdır.

Araştırmada yaş faktörünün kültürel tutumlar üzerinde etkili olmadığı tespit edilmiştir. Çalışma, yaş etkeninin kültürel tutumlar üzerindeki etkisizliğini vurgulayarak mevcut bulgulardan ayırmakta ve bu durumun gittikçe artan küreselleşme ile bağlantılı olabileceğine işaret etmektedir. Gelecek araştırmalarda kültürel öğrenmelerde yaş farkı gözetmeyen etkinliklerin farklı yaş grupları üzerindeki etkisi konu edinilebilir.

Cinsiyetin kültürel tutumlar üzerindeki etkisini göstermesi nedeniyle araştırma alan yazınına farklı bir perspektif sunmuştur. Bulgular, kadınların bilişsel ve davranışsal alanlarda erkeklere kıyasla daha yüksek kültürel tutumlar sergilediğini ortaya koymuş ve cinsiyet temelli kültür öğretim tekniklerinin etkinliğini araştırma ihtiyacını gündeme getirmiştir. Ayrıca araştırma mevcut öğretim süreçlerinin kadınlarda daha etkili olabileceğine işaret ederek erkeklere yönelik tekniklerin incelenmesi gerektiğini göstermiştir. Gelecek araştırmalar, kadınların kültür öğrenme süreçlerinin fizyolojik, nörobilişsel özellikler veya toplumsal cinsiyet rollerinden nasıl etkilendiğini irdeleyebilir. Ayrıca farklı yöntem ve tekniklerin her iki cinsiyetin kültürel tutumlarını dengeleme potansiyeli araştırılabilir.

Katılımcıların yetiştikleri ülke ile Türk kültürüne yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bu sonuç, etnik kökenin kültürel tutumlar üzerindeki etkisinin günümüzdeki küresel gelişmeler ışığında azaldığına ve bireyselleşme gerçekliğinde kişisel deneyimler, ilgiler gibi daha bireysel faktörlerin etkilerinin incelenmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Çalışmada medeni durumun Türk kültürüne yönelik tutumlar üzerinde etkisi olmadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla medeni durumun kültürel tutumları tek başına etkileyebilen bir faktör olmadığı ortaya çıkmıştır. Medeni durumun her bir kültürde farklı anlayışlarla ilişkili olduğu göz önünde bulundurularak ilgili kaynak kültüre göre farklılık gösteren bir faktör olup olmadığı veya sadece hedef kültürde ilişkili olduğu kültürel unsurlara yönelik tutumları etkileyip etkilemediği sorgulanabilir. Ayrıca medeni durumla ilişkili bireysel deneyimlerdeki farklılıklar da araştırmalara dâhil edilebilir.

Katılımcıların Türkçe eğitimi sonrası Türkiye’de yaşamayı tercih etme isteği ile Türk kültürüne yönelik tutumları arasındaki anlamlı ilişki çalışmanın özgün sonuçlarından biridir. Bu durum, Türkiye’de yaşama hedefinin kültürel tutumlar üzerindeki etkisini ortaya koymakta ve buna uygun öğretim tekniklerinin uygulanması gerektiğini vurgulamaktadır. Gelecek çalışmalarda öğrencilerin hedeflerinin tespit edilmesi ve bu hedeflere yönelik etkili öğretim yöntemlerinin benimsenmesinin etkinliği analiz edebilir. Ayrıca mezun olduktan sonra Türkiye’de yaşamayı istemeyen öğrencilerde bu tür bir isteğin teşvik edilmesinin kültürel tutumları güçlendireceği sonucu ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak bu öğrencilerin ilgi ve

tercihlerine yönelik Türkiye'ye ve Türk kültürüne dair bilgilendirmelerin etkinliği irdelenebilir. Ayrıca Türkçe öğrenen bireylerin Türkiye'de yaşamayı tercih etmeleri ile kültürel tutumları arasındaki ilişkinin duygusal bağlar veya pragmatik hedefler gibi faktörlerden nasıl etkilendiği de araştırılabilir ve buna uygun öğretim teknikleri geliştirilebilir.

Öğrencilerin Türkçe dışında yabancı dil öğrenme deneyimlerinin Türk kültürüne yönelik tutumları üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı tespit edilerek önceki dil öğrenme süreçlerinin beklenenin aksine kültürel tutumları anlamlı bir düzeyde etkilemediği görülmüştür. Gelecek araştırmalar, önceki yabancı dil öğrenme deneyimlerinin kültürel tutumlar üzerindeki etkisizliğinin nedenlerini ve bu süreçlerin içerdiği kültürel öğrenme seviyeleri ve öğrencilerin eriştikleri dil seviyeleri arasındaki farklılıkların etkilerini analiz edebilir.

Öğrencilerin önceki Türkçe öğrenme deneyimlerinin bilişsel ve duygusal tutumları etkilerken davranışsal tutumları şekillendirmemesi alan yazınına yeni bir perspektif kazandırmıştır. Bu nedenle öğrencilerin hedef ülke dışındaki öğrenme süreçlerine kültürel davranışları dâhil etmesi konusunda bilinçlendirilmesi, kurumsal öğretim süreçlerinde bu tür öğrenmelerin sınav veya etkinliklerle teşvik edilmesinin etkisi gelecek çalışmalarda irdelenebilecek bir konu olarak ortaya çıkmaktadır. Gelecek çalışmalar, öğrencilerin bireysel öğrenme süreçlerinde kültürel davranışlara ayırdığı payı ve kurumsal süreçlerin bunu ne oranda desteklediğini incelemelidir.

Araştırma, öğrencilerin Türkiye dışında yurt dışında bulunma durumu ile kültürel tutumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir. Bu bağlamda yurt dışı tecrübelerinin tahminlerin tersi yöndeki etkisizliği ve bu faktörün tek başına geçerliliğinin sorgulanması gerektiği görülmektedir. Sonuç olarak yurt dışı tecrübelerinin kültürel deneyim oranları arasındaki farklar ve bu deneyimlerin olumlu veya olumsuz olmasının etkileri incelenebilir. Ek olarak öğrencilerin yurt dışı tecrübelerinde kültürel öğrenmelere yönlendirilmelerinin etkinliği araştırılabilir.

Bu çalışma, alan yazınında benzer araştırmalarda ele alınmamış bir konuya odaklanarak öğrencilerin daha önce Türkiye'de bulunma durumu ile kültürel tutumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığını ortaya koymuştur. Türkiye'de bulunma deneyimi, kültürel öğrenme potansiyeline rağmen etkisiz bir faktör olarak bulunmuştur. Bu, öğrencilerin bu etkileşimlerinin kültürel öğrenme paylarının ve bu tür süreçlerde kültürel öğrenmelere teşvik edilmelerinin etkinliğinin sorgulanması gerektiğini göstermektedir.

Çalışmada katılımcıların Türkiye'ye gelmeden önce Türkçe medya ürünlerini takip etmelerinin tutumları üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı, güncel olarak bu mecraları takip etme durumları ile tutumları arasında ise anlamlı bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuç, ilgili farkın öğrencilerin güncel medya tüketimlerinde izledikleri dil ve kültür öğrenme stratejileri ve bunlar hakkında bilinçlendirilmeleri bakımından irdelenmesi gerektiğini göstermiştir. Diğer yandan güncel tüketimlerdeki bu potansiyelin kültür öğretimine özel üretilen medya ürünleri ile desteklenmesinin etkileri incelenmelidir.

Çalışma, alan yazınına öğrencilerin güncel Türk arkadaş edinme deneyimlerinin bilişsel boyutta sınırlı derecede anlamlı, duygusal ve davranışsal boyutlarda anlamlı bir etkiye sahip olduğu, Türklerle birlikte yaşama deneyimlerinin sadece duygusal tutumlar üzerinde anlamlı bir yükselmeye yol açtığı ve Türkiye'ye gelmeden önce Türklerle tanışma tecrübelerinin tutumlar üzerinde etkisiz olduğu bulgusunu kazandırmıştır. Sonuç olarak güncel arkadaşlık deneyimlerinin önceki deneyimlerden süre ve derinlik açısından farkı ve öğrencilerin bu etkileşimlerde kültürel öğrenmelere bilinçli yönlendirilmesinin etkileri analiz edilmelidir. Diğer yandan birlikte yaşama deneyimlerinin yeterince bilgi ve davranış fırsatı sağlamaması nedenleriyle incelenmeli ve öğrencilerin bu ortamlardan daha fazla yararlanmasını sağlayan etkinliklerin katkısı araştırılmalıdır.

Kaynakça

- Aksan, D. (1995). *Her yönüyle dil (Ana çizgileriyle dilbilim)*. Türk Dil Kurumu.
- Allport, G. W. (1967). Attitudes. M. Fishbein (Ed.), *Readings in attitude theory and measurement* içinde (ss. 1-13). John Wiley & Sons.
- Altıparmak, İ. B. (2022, 16-18 Kasım). *Ziya Gökalp'te bir toplum meselesi olarak "kültür"* [Bildiri sunumu]. 3. Uluslararası Kapadokya Bilimsel Araştırmalar Kongresi, Nevşehir, Türkiye.
- Aydın, G. ve Avaroğlu, H. Ö. (2023). Attitudes toward Turkish culture and social cohesion of Turkish learners as a second language. *International Journal of Curriculum and Instructional Studies*, 13(2), 249-277.
- Bennett, M. J. (1993). How not to be fluent fool: Understanding the cultural dimension of language. *The Language Teacher*, 27(9), 15-21.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K. E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (16. baskı). Pegem Akademi.
- Byram, M. (1988). Foreign language education and cultural studies. *Language, Culture, and Curriculum*, 1(1), 15-31.
- Creswell, J. W. (2012). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research* (4. baskı). Pearson Education.
- Creswell, J. W. (2018). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (5. baskı). Sage.
- Çöllü, E. F. ve Öztürk, Y. E. (2014). Örgütlerde inançlar-tutumlar tutumların ölçüm yöntemleri ve uygulama örnekleri bu yöntemlerin değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 9(1-2), 373-404.
- Gardner, C. R. ve Lambert, E. W. (1972). *Attitudes and motivation in second-language learning*. Newbury House Publishers.
- Gardner, R. C. (1985). *Social psychology and second language learning: The role of attitudes and motivation*. Edward Arnold.

- Gökalp, Z. (1976). *Türkçülüğün esasları*. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Gül, E. (2023). *İlköğretim öğrencilerinde eğitsel oyunların değer gelişimi ve ahlaki karar alma tutumu üzerindeki etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi.
- Hassan, F. K. (1994). *Arab EFL learners' attitudes towards and perceptions of English culture and their achievement in English* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Durham Üniversitesi.
- Hogg, M. A. ve Vaughan, G. M. (2018). *Social psychology* (8. basım). Pearson Education Limited.
- İnal, S., Evin, İ. ve Saracaloğlu, A. (2005). The relation between students' attitudes toward foreign language and foreign language achievement. *Dil Dergisi*, (130), 37-52.
- Kahraman, A. (2016). Teachers' and learners' attitudes towards culture and culture learning in a Turkish context. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 12(2), 1-12.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Kurt, N. F. (2004). *Dil kültür ilişkisi ve cumhuriyet yenileşmeciliği bağlamında dil kültür ilişkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Luo, X., Sitong, R. ve Zhang, Q. (2016). The influence of cultural learning on second language learning. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 637, 562-566.
- Maden, A. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin kültürel zekâ düzeyleri. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 9(27), 1-17.
- McKay, S. L. (2003). The cultural basis of teaching English as an international language. *TESOL Matters*, 13(4).
- Moralı, G. ve Göçer, A. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür paylaşımına yönelik öğretmen görüşleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(4), 1115-1129.
- Rahi, S. (2017). Research design and methods: A systematic review of research paradigms, sampling issues and instruments development. *International Journal of Economics & Management Sciences*, 6(2), 1-5.
- Rösch, H. (2017). *Deutschunterricht in der Migrationsgesellschaft: Eine Einführung*. J. B. Metzler.
- Sarıkaya, E. E., Doyumğaç, İ., Akkaya, S. ve Kana, F. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türk kültürüne ilişkin algıları. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 8(2), 393-420.
- Schibeci, R. A. ve Riley, J. P. (1986). Influence of students' background and perceptions on science attitudes and achievement. *Journal of Research in Science Teaching*, 23(3), 177-187.

- Tunçay, R. G. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğrencilerinin kültürlerarası farkındalık seviyelerinin karşılaştırılması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Türk Dil Kurumu. (t.y.). *Türk Dil Kurumu sözlükleri*. <https://sozluk.gov.tr/>
- Wardhaugh, R. (2002). *An introduction to sociolinguistics* (4. baskı). Blackwell Publishers.
- Yan, M. (2022). EFL learners' attitude towards culture and cultural learning. *Journal of Contemporary Educational Research*, 6(5), 81-87.
- Yaşar, G. ve Batur, Z. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin Türkçe, Türkiye ve Türk kültürüne ilişkin görüşleri: Slovakya Matej Bel Üniversitesi örneği. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 4(1), 4-30.
- Yazoğlu, R. (2005). Dil-kültür ilişkisi. *Muhafazakar Düşünce Dergisi*, 2(5), 123-143.
- Yılmaz, K., Babatürk, S. ve İnalöz, A. B. (2023). Türk kültürüne yönelik tutum ölçekleri: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(2), 502-513.

Makaleye Katkı Oranı Beyanı (Declaration of Contribution to the Article): 1. yazar katkı oranı (1. Author contribution rate): %60 2. yazar katkı oranı (2. Author contribution rate): %40
Çıkar Çatışması Beyanı (Conflict of Interest Statement): Araştırmacılar arasında herhangi bir çıkar çatışması yoktur. <i>There is no conflict of interest among the researchers.</i>
Etik Beyanı (Ethics Statement): Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi”nde belirtilen kurallara uyulduğunu, “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler”e dayalı hiçbir işlem yapılmadığını ve etik ihlallerde tüm sorumluluğun makale yazarlarına ait olduğunu beyan ederiz. <i>We declare that in this study, the rules specified in the “Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive” have been complied with, no action has been taken based on “Actions Contrary to Scientific Research and Publication Ethics”, and all responsibility for ethical violations belongs to the article authors.</i>
Finansal Destek veya Teşekkür Beyanı (Statement of Financial Support or Gratitude): Bu çalışma için herhangi bir kurumdan finansal destek alınmamıştır. <i>No financial support was received from any institution for this study.</i>
Etik Kurul İzni Beyanı (Ethics Committee Permission Statement): Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu, Tarih: 06.08.2024, Sayı: 7. <i>Dokuz Eylül University, Social and Human Sciences Scientific Research and Publication Ethics Committee, Date: August 6, 2024, Number: 7.</i>
Veri Kullanılabilirliği Beyanı (Data Availability Statement): Bu çalışma sırasında oluşturulan veya analiz edilen veriler, talep üzerine yazarlardan temin edilebilir. <i>Data generated or analyzed during this study are available from the authors upon request.</i>
Yapay Zekâ Kullanımı Beyanı (Statement on Use of Artificial Intelligence): Yazma yardımı için yapay zekânın kullanılmadığını beyan ederim. <i>I declare that artificial intelligence is not used for writing assistance.</i>
Telif Hakları Beyanı (Copyright Statement): Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi’nde yayımlanan çalışmalar Creative Commons Atıf-Ticari Olmayan 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır. <i>Studies published in the International Journal of Turkish Teaching as a Foreign Language are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.</i>

Extended Abstract

Language and culture are deeply interconnected, and foreign language acquisition not only enhances communicative competence but also supports a broader understanding of the cultural context in which the target language is embedded. In applied linguistics, learners’ attitudes toward the target culture are considered an important factor influencing learning behaviors and academic outcomes. However, despite extensive research on language learning attitudes, there remains a lack of multidimensional studies that examine cultural attitudes in terms of cognitive, emotional, and behavioral components, particularly in the context of teaching Turkish as a foreign language. This study addresses this gap by investigating the relationship between cultural attitudes and Turkish language achievement, as well as examining the effects of selected demographic and experiential variables.

The study employed a descriptive and correlational survey design with a quantitative approach. The sample consisted of 75 international students enrolled in language education centers affiliated with two universities in western Turkey during the 2024–2025 academic year. Participants were selected through convenience sampling based on institutional accessibility. Data were collected using the Attitude Scale Toward Turkish Culture, a

validated 5-point Likert scale measuring cognitive, emotional, and behavioral dimensions. Internal consistency coefficients indicated satisfactory reliability across all subscales. Additional demographic and experiential data were gathered through a structured questionnaire. Data were analyzed using SPSS, employing descriptive statistics, independent samples t-tests, and one-way ANOVA.

Findings indicate that learners generally demonstrate moderately high cultural attitudes toward Turkish culture, indicating that their overall attitudes are above the moderate level. Among the three dimensions, emotional attitudes recorded the highest mean score (3.58). Within this emotional dimension, item B6 ("I am happy to know Turkish culture") had the highest mean score (4.14), while item B7 ("I like traditional Turkish clothing") showed the lowest mean score (3.16). Cognitive attitudes followed closely with a mean score of 3.53. In this dimension, item A1 ("I would like to know Turkish culture in more detail") had the highest mean score (4.06), while item A7 ("Turkish culture is the crossroads of different cultures") had the lowest mean score (3.10). Conversely, behavioral attitudes recorded the lowest mean score among the three components (3.30). Within the behavioral dimension, item C10 ("I follow products such as TV series, movies, etc. reflecting Turkish culture") achieved the highest mean score (3.70), whereas item C8 ("I use Turkish in my social media posts") recorded the lowest mean score (2.62).

Inferential analyses showed no statistically significant relationship between cultural attitudes and language achievement levels across cognitive, emotional, or behavioral dimensions. These results present findings that differ from some studies in the literature, indicating that high linguistic proficiency within this sample does not directly correspond to higher cultural attitude scores. Similarly, static demographic variables such as age groups, marital status, and country of origin—whether analyzed by continent or regional socio-cultural proximity metrics—did not significantly influence cultural attitudes.

However, significant differences emerged in relation to gender and experiential variables. Female learners demonstrated significantly higher cognitive and behavioral attitude scores compared to male learners, although emotional attitudes did not vary significantly between genders. In addition, prior Turkish learning experience was associated with higher cognitive and emotional attitudes, indicating that familiarity with the language reinforces cultural appreciation. More importantly, active engagement variables—including continuous Turkish media consumption, interaction with Turkish speakers, and an expressed long-term intention to reside in Turkey—showed significant positive associations across all cultural attitude dimensions. Conversely, general foreign language learning history, external travel experience, or prior contact with Turkish individuals before arriving in Turkey proved to be statistically insignificant.

Overall, the results suggest that cultural attitudes are shaped more strongly by ongoing experiential engagement and active interpersonal interaction than by static demographic characteristics such as nationality. While learners generally hold positive attitudes toward Turkish culture, these attitudes do not automatically translate into higher language achievement. In cases where learners approach language learning with a focus on linguistic

structures and vocabulary, these findings point to the importance of deliberately incorporating cultural elements into the educational process. Integrating culturally rich materials, promoting interaction with native speakers, and encouraging active engagement with Turkish media may help support learners' cultural attitudes, particularly in the behavioral dimension, which appears comparatively weaker. Consequently, examining the dynamic factors influencing cultural attitudes within the educational process could contribute to an overall improvement in learners' cultural dimensions and prove highly beneficial for the learning process. Future research should employ longitudinal designs to examine how cultural attitudes evolve over time in foreign language learning.